UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 1315), zwanej dalej ustawą, dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony. Plan ten ustanawia, na okres 20 lat, regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze zarządzenia, w terminie 5 lat od dnia uznania obszaru za rezerwat przyrody (art. 18. ust. 2, art. 19 ust. 1 pkt 2, art. 20 ust.1 ustawy). Plan ochrony dla rezerwatu przyrody zawiera:

1. cele ochrony przyrody oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji;

2. identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących

i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;

3. wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;

4. określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań;

5. wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępnienia;

6. wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;

7. wskazanie wymagań ochrony przyrody koniecznych do uwzględnienia w ustaleniach planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych (art. 20 ust. 3 ustawy).

Jednocześnie plany ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinny uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28, albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29 (art. 20 ust. 5 ustawy). Przepisu tego nie stosuje się względem planów ochrony dla parku narodowego, rezerwatu

przyrody lub parku krajobrazowego pokrywających się w całości lub w części z obszarem Natura 2000, dla którego ustanowiono plan zadań ochronnych, o którym mowa w art. 28, albo plan ochrony, o którym mowa w art. 29, obejmujące obszar parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego (art.20 ust. 6 ustawy).

Ponadto w planie ochrony rezerwatu można wyznaczyć obszary i miejsca, w granicach których nie obowiązują zakazy w zakresie polowania (art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy), połowu ryb i innych organizmów wodnych (art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy) oraz wprowadzania psów (art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy), a także prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej (art. 15 ust. 1 pkt 11).

Tryb sporządzania projektu planu ochrony i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu ochrony określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794), zwanego dalej rozporządzeniem.

Sporządzający projekt planu, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn.zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

Nadto zasady udziału niektórych grup społecznych w tworzeniu planu normuje ww. rozporządzenie. Zgodnie z § 3 rozporządzenia informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu sporządzający projekt planu ogłasza w prasie lokalnej, umieszcza na tablicy ogłoszeń w siedzibie sporządzającego projekt planu i na jego stronie internetowej oraz przesyła do właściwych miejscowo organów samorządu terytorialnego, jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa, podmiotów wykonujących prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa i organów administracji morskiej oraz organizacji pozarządowych zainteresowanych ochroną przyrody, których obszary działania obejmują obszar objęty projektem planu. Ponadto sporządzający projekt planu zapewnia zainteresowanym osobom i podmiotom możliwość zapoznawania się z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektu planu i z projektem planu oraz możliwość zgłaszania do nich wniosków i uwag, a informację o sposobie zapewnienia tej możliwości oraz o sposobie, w jaki

nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag, sporządzający projekt planu zamieszcza w informacji, o której mowa w § 3 rozporządzenia (§ 6 rozporządzenia).

Projekty planów ochrony tworzonych dla form ochrony przyrody zamieszcza się także w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn.zm).

Projekt planu ochrony wymaga zaopiniowania przez właściwe miejscowo rady gmin (art. 19 ust. 2 ustawy) i regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy); wymaga także uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - Dz. U. z 2025 r. poz. 428).

Rezerwat przyrody „Osiczyńskie Modrzewie”, zwany dalej rezerwatem, został utworzony na mocy zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 4 grudnia 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Op. 2024 r. poz. 3247). Powierzchnia rezerwatu wynosi 69,41 ha, a celem jego ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ekosystemów lasów liściastych. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.

Rezerwat przyrody "Osiczyńskie Modrzewie" nie jest zlokalizowany na terenie obszaru Natura 2000.

Zgodnie z dokumentacją sporządzoną na potrzeby planu ochrony, całą powierzchnię rezerwatu zajmują ekosystemy leśne oraz zbiorowiska stanowiące ich fazę regeneracyjną. Zbiorowiska leśne reprezentowane są przez kwaśną buczynę niżową *Luzulo pilosae-Fagetum*, żyzną buczynę niżową *Galio odorati-Fagetum*, łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* oraz na niewielkiej powierzchni grąd subkontynentalny *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*. Dodatkowo stwierdzono występowanie zbiorowiska regeneracyjnego lasu liściastego, prawdopodobnie kwaśnej buczyny. Drzewostan jest wielogatunkowy i na większości powierzchni rezerwatu charakteryzuje go zróżnicowana struktura wiekowa i przestrzenna. Dominują w nim buki zwyczajne *Fagus sylvatica* w różnym wieku – od kilkudziesięciu do blisko dwustu lat. Znaczny udział ma sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, również osiągająca zaawansowany wiek. Obecne są również, m.in. graby zwyczajne *Carpinus betulus*, klony jawory *Acer pseudoplatanus*, dęby szypułkowe *Quercus robur*, jodły pospolite *Abies alba*, modrzewie europejskie *Larix decidua,* świerki pospolite *Picea abies*, brzozy brodawkowate *Betula pendula* i olsze czarne *Alnus glutinosa*. Spośród gatunków roślin naczyniowych

stwierdzono tu pięć roślin z regionalnej „czerwonej listy”: czartawę drobną *Circaea alpina,* jodłę pospolitą *Abies alba*, nerecznicę szerokolistną *Dryopteris dilatata*, porzeczkę czarną *Ribes nigrum* oraz starca kędzierzawego *Senecio rivularis*. Wśród mszaków odnotowano dwa gatunki objęte ochroną częściową: tujowca tamaryszkowatego *Thuidium tamariscinum* i bielistkę siwą *Leucobryum glaucum*. Spośród gatunków ptaków na uwagę zasługują gniazdujące tu siniak *Columba oenas* oraz dzięcioł czarny *Dryocopus martius,* natomiast wśród owadów należący do ważek szklarnik leśny *Cordulegaster boltoni*.

Wskazując przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony zwrócono w szczególności uwagę na obecność gatunków niepożądanych w zbiorowiskach żyznej buczyny niżowej, kwaśnej buczyny niżowej i łęgu jesionowo-olszowego, co może wiązać się z potencjalną ich ekspansją na pozostałe fragmenty rezerwatu przyrody, a także planowaną do realizacji infrastrukturę turystyczno-rowerową w sąsiedztwie rezerwatu.

W trakcie prac nad planem ochrony zidentyfikowano w rezerwacie zagrożenia potencjalne wewnętrzne (ekspansja gatunków: dębu czerwonego *Quercus rubra*, czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* i nawłoci późnej *Solidago gigantea*) oraz potencjalne zagrożenie zewnętrzne (penetracja terenu rezerwatu). W rezerwacie rośnie kilka dojrzałych osobników dębu czerwonego *Quercus rubra*, dwa osobniki czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* oraz niezbyt liczne kępy nawłoci późnej *Solidago gigantea* (w obrębie dawnego poletka łowickiego). Ekspansja tych gatunków na teren rezerwatu jest obecnie zagrożeniem potencjalnym. W przypadku zwiększania zwarcia drzewostanu mogą zanikać stanowiska nawłoci, która jest światłolubna. Nalot dębu czerwonego słabo się rozwija i nie występuje w kolejnych fazach rozwojowych. Dwa osobniki czeremchy rosną w południowo-zachodniej i centralnej części rezerwatu, częściowo w ocienionych miejscach, co może prowadzić do ich samoistnego obumarcia w przyszłości. Dotychczasowe obserwacje potwierdziły znikomą obecność ludzi w głębi rezerwatu przyrody. Ze względu na obserwowany ruch pieszy i rowerowy oraz możliwe natężenie tego ruchu po wybudowaniu szlaku rowerowego/pieszego w sąsiedztwie rezerwatu, *zarządzeniem nr 12/2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 15 maja 2026r. w sprawie wyznaczenia szlaku do ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody Osiczyńskie Modrzewie,* udostępniono szlak do ruchu pieszego i rowerowego. Powyższe działanie ma na celu skoncentrowanie ruchu turystycznego na drodze leśnej i ochrony wnętrza rezerwatu przyrody. Szlak ten powadzi do pomnika

Huberta, od części wschodniej rezerwatu do zachodniej. W trackie prac nad planem nie stwierdzono zagrożeń istniejących wewnętrznych oraz zagrożeń istniejących zewnętrznych.

Wobec zidentyfikowanych zagrożeń, za zasadne uznano prowadzenie, raz na trzy lata, obserwacji stopnia rozprzestrzeniania się gatunków: dębu czerwonego *Quercus rubra*, czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* i nawłoci późnej *Solidago gigantea* oraz wskazano potrzebę monitorowania terenu rezerwatu pod kątem naruszania zakazów w rezerwacie przyrody, nie rzadziej niż 4 razy w sezonie. Powyższe działania ochronne ujęto w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia.

Mając na uwadze powyższy zakres i charakter planowanych działań (brak działań o charakterze ochrony czynnej w ekosystemach) oraz biorąc pod uwagę § 22 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. Nr 94, poz. 794), cały obszar rezerwatu wskazano jako obszar ochrony ścisłej. W niniejszym zarządzeniu nie wskazano obszarów objętych ochroną czynną i krajobrazową.

Niniejszy akt prawa miejscowego nie wskazuje miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza (art. 20 ust. 3 pkt 6 oraz art. 15 ust. 1 pkt 11 ustawy). W planie nie wyznaczono również obszarów i miejsc dopuszczających prowadzenie polowań oraz obszarów i miejsc, w których dopuszcza się wprowadzanie psów (art. 15 ust. 1 pkt 4 i pkt 16 ustawy). Ze względu na brak cieków i zbiorników wodnych, nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnionych dla celów amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz połowu ryb i innych organizmów wodnych (art. 20 ust. 3 pkt 5 oraz art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy). Nie określa się również miejsc i obszarów udostępnionych do celów naukowych (art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy), pozostawiając możliwość zwolnienia z obowiązujących w rezerwacie zakazów, uzasadnionego prowadzeniem badań naukowych, do rozpatrzenia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w ramach postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem decyzji na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką, zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed ewentualnym negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac badawczych.

W planie ochrony nie wskazano również obszarów i miejsc, w tym szlaków, udostępnionych do celów rekreacyjnych i sportowych (art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy). Jest to

zgodne ze stanowiskiem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo nr DOP-OC.600.256.2013.HS.3 z 24.10.2013r.), w którym wskazano, iż udostępnianie szlaków turystycznych oraz ścieżek edukacyjnych nie powinno mieć miejsca w planie ochrony, lecz odbywać się na podstawie zapisów art. 15 ust. 1 pkt 15 oraz ust. 5 ustawy.

W treści niniejszego aktu odstąpiono od wskazania ustaleń do planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, planu ogólnego gminy Olesno oraz planów zagospodarowania przestrzennego gminy Olesno dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. W wyniku prac nad dokumentem zidentyfikowano bowiem jedynie takie zagrożenia, dla ograniczenia których zastosowanie będą miały wprost ustalenia niniejszego aktu prawa miejscowego lub ogólnie obowiązujące przepisy ustawy o ochronie przyrody. Nadto, ze względu na położenie rezerwatu poza wodami morskimi oraz poza wyłącznymi strefami ekonomicznymi, niniejszy dokument nie zawiera ustaleń do planów zagospodarowania przestrzennego ww. obszarów.

Zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn.zm.), mając na uwadze § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794), w procesie przygotowania niniejszego zarządzenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował: o przystąpieniu do sporządzenia (opracowania) projektu planu ochrony i o jej przedmiocie; możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektu planu i z projektem niniejszego zarządzenia; o miejscu i terminie, w którym był wyłożony do wglądu; o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu; o organie właściwym do ich rozpatrzenia; o sposobie, w jakim nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag.

Zawiadomienie było ogłoszone w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu w dniach 15.06 -07.07.2026), umieszczone na stronie BIP RDOŚ w Opolu 15.06.2026r., opublikowane w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym (wydanie Nowej Trybuny Opolskiej z 15.06.2026r.) oraz przesłane w dniu 15 lipca 2026r. do właściwych miejscowo organów

samorządu terytorialnego (Burmistrz Olesna, Przewodniczący Rady Miejskiej w Oleśnie, Starosta Oleski i Marszałek Województwa Opolskiego) oraz do jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa (PGL LP Nadleśnictwo Olesno oraz RDLP w Katowicach). Ze względu na brak zainteresowania organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną przyrody, nie informowano ich osobnym pismem. Nie wykluczyło to jednak możliwości wnoszenia przez organizacje pozarządowe uwag i wniosków do powyższego projektu w ramach postępowania prowadzonego w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn.zm.).

Projekt ujęto również w publicznie dostępnym wykazie danych prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (system informacji o środowisko nr karty 465/2026).

Projekt poddano konsultacjom społecznym w okresie od 15.06.2026 do 07.07.2026r.; w trakcie konsultacji nie wpłynęły uwagi ani wnioski.

Projekt niniejszego zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Miejską w Oleśnie (uchwała Rady Miejskiej w Oleśnie nr XXXVII/237/26 z dnia 21 lipca 2026r.).

Projekt był również przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, na posiedzeniu w dniu 10 lipca 2026r. W trakcie dyskusji poddano pod uwagę kwestię uwzględnienia w planie ochrony potencjalnego zagrożenia związanego ze zmianami klimatu i stosunków wodnych. Rada rozważała również dodanie do treści niniejszego zarządzenia zapisu dotyczącego ewentualnego usuwania stwierdzonych gatunków obcych: dąb czerwony, czeremchy amerykańskiej oraz nawłoci późnej. Rada pozytywnie zaopiniowała projekt zarządzenia, z powyższymi uwagami.

Po ponownej analizie zgromadzonych materiałów, kierując się oceną ekspercką ujętą w dokumentacji przygotowanej na potrzeby opracowania planu ochrony dla przedmiotowego rezerwatu, wobec braku innych dowodów uzasadniających uwzględnienie uwag Rady stwierdzono, że wprowadzenie zmian do przygotowanego projektu niniejszego zarządzenia w ww. zakresie byłoby przedwczesne. Zdefiniowane zagrożenie związane ze zmianami klimatu ma charakter bardzo ogólny; z kolei usunięcie, w razie potrzeby, zinwentaryzowanych w granicach rezerwatu gatunków niepożądanych (kilka osobników dębu czerwonego, dwóch niewielkich osobniki czeremchy amerykańskiej), jest możliwe do wykonania na podstawie uzyskanej uprzednio decyzji derogacyjnej, określającej w sposób zindywidualizowany,

najlepszy sposób (metoda, termin, zakres) tego działania w rezerwacie. Na obecnym etapie rośliny te nie stanowią istotnego zagrożenia dla dobrze zachowanego ekosystemu buczyn, które dominuje w rezerwacie przyrody „Osiczyńskie Modrzewie". Taki sposób postępowania jest zgody z zasadą prymatu natury nad człowiekiem, która stanowi istotę ochrony ścisłej w rezerwacie przyrody. Ustawa o ochronie przyrody definiuje tę formę jako całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych, a w odniesieniu do gatunków – jako całoroczną ochronę ich osobników oraz poszczególnych stadiów rozwoju Zgodnie z § *22 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody*, działania ochronne na obszarach objętych ochroną ścisłą polegają na rozpoznawaniu, monitorowaniu oraz eliminowaniu lub ograniczaniu zagrożeń antropogenicznych, a także na umożliwieniu swobodnego przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, projekt niniejszego aktu prawa miejscowego został przekazany Wojewodzie Opolskiemu do uzgodnienia. Wojewoda uzgodnił przedmiotowy projekt (pismo nr IN.III.710.13.2026.PW z 4 listopada 2026r.).

Realizacja działań ochronnych określonych w niniejszym zarządzeniu finansowana będzie ze środków budżetu państwa, w części której dysponentem jest sprawujący nadzór nad rezerwatem (działania wykonywane przez pracowników RDOŚ w Opolu). Nie wyklucza to możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania oraz możliwości realizowania działań ochronnych przez inne podmioty, za wiedzą i pod nadzorem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (na podstawie porozumienia), ze środków finansowych tych podmiotów. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w okresie jego obowiązywania, może wynieść ok. 20 tysięcy złotych.